

I Svenska Dagbladet påpekade generalmajor Petri i går att den ryska pressen kräver svensk militär nedrustning; han betonade tillika att detta måste "tolkas som om man på sovjetryskt håll räknar med att inför en kommande stormaktskonflikt nödgas upprepa de metoder som 1939 på hösten tillämpades mot Finland". Vad man begär är i själva verket både militär och ideologisk nedrustning. Det är denna taktik inför vilken den svenska kommunistpressen glädes och den socialdemokratiska pressen håller sig tyst.

15/7

UTLANDS- KRÖNIKAN

Marshallplanen

I Neue Zürcher Zeitung har professor Wilhelm Röpke givit en upplysande redogörelse för de skilda möjligheter som erbjuder sig enligt Marshalls förslag om amerikansk hjälp till Europa. Den första möjligheten kan, skriver han, anses klart utformad i Molotovs förslag. Enligt denna linje skulle man helt enkelt stat för stat fastställa luckorna i den europeiska hushållningen och be USA att fylla dem. Härvid utgår man i regel från den felaktiga förutsättningen att USA på grund av en hotande överproduktion är nödsakat att sända varor till Europa. Denna linje kan endast förklaras därmed att Europa blivit bortskämt med amerikansk hjälp. "Miljarder dollar har pumpats in i den europeiska ekonomin för att stoppa till hålen, miljarderna har till största delen försvunnit, men hålen är kvar och har till och med blivit ännu större . . . Det är förstäeligt att USA har blivit trött på att vräka pengar i denna outtömliga brunn . . . Blodtransfusionen har en mening endast om patientens egna blodbildningsceller småningom börjar funktionera."

Den andra linjen representeras enligt Röpke av den brittiske utrikesministern Bevin. Enligt denna gäller det att med USA:s hjälp övervinna en funktionell störning i Europas ekonomi genom att bättre koordinera de särskilda staternas näringsliv. Samarbete skall ordnas, skrankorna för handeln skall så långt möjligt avvecklas — på många håll tänker man sig något slags ekonomisk union, varvid socialistiska planhushållningsidéer blandas med liberala krav på frihandel. Icke heller denna uppfattning är enligt Röpke hållbar. Vad Europa lider av är icke en valutakris, utan en produktionskris, och det är nödvändigt icke blott att underlätta handelsutbytet, utan också att rationalisera och stegra de olika ländernas produktion.

Den tredje, av Röpke godtagna, linjen innebär mera genomgripande förändringar. Den ekonomiska processen har förlamats genom en kombination av kollektivism och inflation, det gäller att "återföra dagens inflationistiska tvångsekonomi till en på en sund valuta baserad marknadsekonomi". För europeiska regeringar av socialistiskt snitt skulle en sådan förändring förutsätta en viss självförneklelse. Europas läge är emellertid sådant, slutar Röpke, att räddningen ur krisen endast står att vinna på detta sätt.

Det av Pariskonferensens arbetsutskott utarbetade förslaget till planering av arbetet tyder — liksom alla auktoritativa uppgifter i övrigt från konferensen — på att den linje man tänker sig när-

mast motsvarar det andra av Röpkes tre alternativ. Man betonar att organisationen inte kommer att blanda sig i de deltagande staternas inre angelägenheter och att det ej kan komma i fråga att utforma restriktioner för "den sunda utvecklingen av handeln". Den begränsade innebörden av programmet är påtaglig.

Den ståndpunkt som sålunda kan utläsas ur arbetsutskottets förslag syns också vara den enda hållbara. Att de i konferensen deltagande staterna skulle förplikta sig till en viss ekonomisk politik, vad det egna landets näringsliv beträffar, kan inte rimligen komma i fråga. Men sannolikheten talar för att en gemensam plan för ordnandet av Europas ekonomi som konsekvens skall ha vissa överenskommelser rörande varuutbytet mellan länderna och att den ökning av handelsfrihet som härvid måste stå i förgrunden, skall resultera i lättnader jämväl i fråga om den inomstatliga regleringen.

H. T.—n